

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Гавриліна Агнія Володимирівна, 1997 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2019 році Сумський державний університет за спеціальностями 292 «Міжнародні економічні відносини» та 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка» за спеціальністю 051 «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Сумського державного університету, м. Суми від 05 липня 2024 року № 0684-I, у складі:

Голова разової спеціалізованої

вченої ради

– Інна Макаренко, докторка економічних наук,
професорка, доцентка кафедри бухгалтерського обліку та
оподаткування Сумського державного університету

Рецензенти –

Леонід Таранюк, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин
Сумського державного університету

Анна Воронцова, кандидатка економічних наук,
старша викладачка кафедри міжнародних економічних відносин
Сумського державного університету

Офіційні опоненти –

Олексій Джусов, доктор економічних наук, професор
професор кафедри маркетингу та міжнародного менеджменту
факультету економіки Дніпровського національного університету
імені Олеса Гончара.

Юлія Вергелюк, кандидатка економічних наук, доцентка
доцентка кафедри фінансових ринків та технологій
Державного податкового університету.

на засіданні «12» вересня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Агнії Гавриліній на підставі публічного захисту дисертації «Дослідження цінових аномалій на ринку альтернативних інвестицій» за спеціальністю 051 «Економіка».

Дисертацію виконано у Сумському державному університеті Міністерства освіти і науки України, місто Суми.

Науковий керівник Олексій Пластун, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин Сумського державного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, який містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачкою досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Дисертація оформлена згідно з вимогами, встановленими Міністерством Освіти і Науки України. Максимальний та мінімальний обсяг основного тексту дисертації відповідає освітньо-науковій програмі закладу відповідно до специфіки галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» та спеціальності 051 «Економіка». Вимоги пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії

та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) дотримано.

Здобувачка має 13 наукових публікації за темою дисертації, з них зокрема 3 статті – що включені до міжнародних наукометричних баз, з яких: 1 стаття (WoS + Scopus, Q1), 1 стаття (Scopus, Q1) та 1 стаття (Scopus, Q3), 2 статті у наукових фахових виданнях України, 7 публікацій у збірниках тез доповідей конференцій, 3 розділи у навчальному посібнику відповідно до Вимог пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) дотримано:

1. Plastun, A., Havrylina, A., Sliusareva, L., Strochenko, N. & Zhmaylova, O. (2021). Daily abnormal returns and price effects in the “passion investments” market. *Investment Management and Financial Innovations*, 18(4), 141-149. <http://dx.doi.org/10.21511/imfi>. Стаття у науковому виданні, проіндексованому у базі даних Scopus Q3.

2. Plastun, A., Bourl, E., Havrylina, A., & Ji, Q. (2022). Calendar anomalies in passion investments: Price patterns and profit opportunities. *Research in International Business and Finance*, 61, <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2022.101678> Стаття у науковому виданні, проіндексованому у базах даних WoS + Scopus, Q1.

3. Caporale, G.M., Gil-Alana, L.A., Plastun, A. & Havrylina, A. (2022). Persistence in the Passion Investment Market. *Heliyon*, Vol.8, Issue 12, Стаття у науковому виданні, проіндексованому у базі даних Scopus Q1.

4. Семенов А.Ю., Хомутенко А.В., Барвінок В.Ю. Сутність та значення фінансової безпеки держави// *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*, (Index Copernicus та ін.) Випуск 29, Частина 2, 2018. С.117-121. Стаття у науковому фаховому виданні України категорії «Б».

5. Гаврилiна А.В. Еволюцiя наукової думки у дослідженні змісту та сутності інвестицій, як економічної категорії. *Сталий розвиток економіки*. (Index Copernicus та ін.) № 2 (49), 2024 С.337-345 DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-54>. Стаття у науковому фаховому виданні України категорії «Б».

6. Khomutenko L. I., Domashenko M. D., Havrylina A. V. *International Economic Relations: study guide*. Sumy : Sumy State University, 2020. 213 p. Навчальний посібник.

Наукові результати дисертації висвітлені у наукових публікаціях здобувачки. Статті відповідають темі дисертації, обґрунтовують отримані наукові результати відповідно до мети статті, поставленого завдання та висновків, а також опубліковані не більше ніж одна стаття в одному випуску (номері) наукового видання. Усі статті мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier). Використання самоплагіату не виявлено.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили свою думку:

Гаранюк Леонід Миколайович – рецензент, доктор економічних наук, професор кафедри міжнародних економічних відносин Сумського державного університету. Варто підкреслити, що дана дисертаційна робота є, безумовно, актуальною і вирішує вагомe питання, пошук нових науково-методичних підходів та практичного інструментарію щодо аналізу та оцінки цінових аномалій на ринку альтернативних інвестицій. Про те, що концепція альтернативних інвестицій на сучасному міжнародному фінансовому ринку виникла порівняно недавно, вона привертає все більше уваги інвесторів через можливості диверсифікації інвестиційного портфеля, а також через вплив цих інвестицій на функціонування міжнародного фінансового ринку. Альтернативні інвестиції відрізняються різною природою доходу для цих інвестиційних активів. Тому виявлення цінових аномалій

на ринку альтернативних інвестицій, стає потужним підґрунтям для оптимізації процесу прийняття інвестиційних рішень інвестором. Дисертаційна робота містить якісно нові, економічно, логічно та математично обґрунтовані результати. Були застосовані спеціальні методи дослідження як: статичний та динамічний R/S аналіз, фракційне інтегрування, параметричні (t-test, z-test, ANOVA аналіз) та непараметричні (тест Манна-Вітні, Крускал-Волліса), статистичні тести, регресійний аналіз з фіктивними змінними, модифікований метод кумулятивних аномальних доходностей, імітаційне моделювання та метод торгової симуляції, метод динамічних тригерів. Вдале застосування обраних методів дало високу достовірність отриманих результатів та дозволило сформулювати якісні обґрунтовані висновки. Принципових недоліків щодо структури, змісту, оформлення, обсягу дисертації Агнії Володимирівни не виявлено. За актуальністю визначеної проблеми та новизною отриманих результатів, обсягами, рівнем обґрунтувань та відповідністю поставленим завданням дисертація Гавриліної Агнії Володимирівни повністю відповідає вимогам затвердженим постановою Кабінету Міністрів України, а її авторка заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Воронцова Анна Сергіївна – рецензентка, кандидатка економічних наук, старша викладачка кафедри міжнародних економічних відносин Сумського державного університету. Дисертаційна робота, яку ми сьогодні аналізували, Гавриліної Агнії Володимирівни присвячена актуальній проблемі, оскільки в сучасних економічних умовах коли зростаюча інтеграція міжнародного фінансового ринку спричинила зниження привабливості традиційних форм інвестування і привернула увагу інвесторів до альтернативних інвестицій як нових напрямків інвестування надлишкових грошових активів, розуміння закономірностей в поведінці цін на ринку альтернативних інвестицій набуло особливого значення. Проте тема альтернативних інвестицій є недостатньо дослідженою в академічному середовищі, а питання виявлення цінових аномалій на ринку альтернативних інвестицій і зовсім бракує досліджень. Теоретичне та практичне значення положень, висновків та пропозицій, отриманих під час проведення дослідження, полягає в тому, що вони є внеском у систему регулювання ринку альтернативних інвестицій для підвищення його ефективності, оцінки прогнозованості цін на фінансових ринках та альтернативних інвестицій зокрема з позиції персистентності даних, оцінювання впливу цінових аномалій на ринок альтернативних інвестицій, мають високу якість та можуть бути використані різними економічними агентами при формуванні інвестиційної політики, в процесі прийняття інвестиційних рішень тощо. Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, самостійно виконаною роботою автора. Дисертація не має ознак порушення академічної доброчесності, вирішує поставлені проблеми та завдання та відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії». Принципових зауважень немає. На зроблені раніше зауваження автор надала коментарі, які мене задовольнили. Автор заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Вергелюк Юлія Юріївна – опонентка, кандидатка економічних наук, доцентка, доцентка кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету. Колеги, хочу підтримати здобувачку та відзначити високий рівень захисту роботи відповідей на запитання та зауваження, в тому числі якість презентаційних матеріалів, які ми бачили з вами. Тематика дисертації Агнії Володимирівни актуалізується щоденно, зокрема

зростанням необхідності диверсифікації інвестицій в умовах волатильності та підвищених ризиків на ринку традиційних інвестицій. Тому завжди вважала, що вузьконаправлені дослідження є найскладнішими, а дане дослідження є саме таким. Здобувачка намагалася систематизувати цінові аномалії на ринку альтернативних інвестицій та вміло оперувала широким методичним інструментарієм, що дозволило їй сформулювати обґрунтовані пункти наукової новизни. Кут зору під яким здобувачка розглядала роботу виявився досить оригінальним та ілюстрував авторський підхід. Окрім вивчення теоретичних та практичних засад реалізації цінових аномалій на ринку альтернативних інвестицій, мені імпонувало те, що вона пропонує свій науково методичний підхід до виявлення цінових аномалій на ринку альтернативних інвестицій. Колосальна робота проведена в частині збору та опрацювання іноземних джерел, що підсилює роботу. Хочу відмітити, що як і будь-яке дослідження, робота ще довгий час залишатиметься актуальною. Робота в якій багато математики та багато прогнозів буде відкритою, адже можна зробити ще багато розрахунків, використовувати інші методи, інші моделі, саме тому поле для досліджень буде довгий час залишатись відкритим. А поле альтернативних інвестицій при цьому може розширюватися. Дисертантка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Джусов Олексій Анатолійович – опонент, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу та міжнародного менеджменту факультету економіки Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. У попередньому виступі я досить докладно говорив про актуальність дисертаційної роботи Агнії Володимирівни. Наукові положення та результати дисертаційної роботи Гавриліної А.В. повною мірою висвітлено в опублікованих за темою дисертації 13 наукових працях. Особливу увагу хотілось би звернути на такий аспект, як до сить тривалий час, стабільність проведення наукових досліджень, що не так часто трапляється. Перша робота була опублікована здобувачем у 2018 році, з тих робіт що я бачив. Зараз друга половина 2024 року, тобто це свідчить, що 7, або більше років дисертант проводив наукові дослідження та цілеспрямовано йшов до досягнення поставленої наукової мети. Дисертаційна робота Гавриліної Агнії Володимирівни містить теоретично обґрунтовані та статистично підтверджені результати дослідження, що характеризуються науковою новизною. Принципових недоліків щодо дисертації Гавриліної Агнії Володимирівни, не виявлено. Таким чином, дисертація відповідає вимогам, а авторка дисертаційної роботи – Гавриліна Агнія Володимирівна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Макаренко Інна Олександрівна – голова разової спеціалізованої вченої ради, докторка економічних наук, професорка, доцентка кафедри бухгалтерського обліку та оподаткування Сумського державного університету. Передусім хочу відзначити що дисертаційна робота Гавриліної Агнії Володимирівни вона є еволюційним продовженням наукових праць її наукового керівника Пластуна Олексія Леонідовича. При чому ці праці опубліковані у загальнонавчаних світових журналах, про це вже відзначав шановний Олексій Анатолійович. Крім того ця тематика дуже близька і мені, зокрема частині оцінювання фінансової ефективності інвестиційних ринків. Заразом здобувачка вдало використала сучасний інструментарій, сучасні програмні продукти для альтернативного вирішення традиційних фінансових питань і фінансової проблематики. Власне сама робота вирішує наукове завдання і присвячена актуальній проблематиці альтернативного інвестування і оцінки аномалій на ринку альтернативних інвестицій, що вже само по собі на протигагу традиційним ринкам, ринкам традиційних фінансових інвестицій є новаторським підходом. Робота виконана на

високому науковому і методичному рівнях. Існуючі прогалини в комплексному дослідженні альтернативного інвестування, вони вдало вирішені з урахуванням того інструментарію методичного і методологічного, яке було використано. Дослідження є надзвичайно актуальним, про вже говорили шановані опоненти і рецензенти. Вдосконалення тих теоретичних засад і науково-методичних підходів, а також формулювання практичних рекомендацій щодо оцінки аналізу цінних аномалій на ринку саме альтернативних інвестицій. Може значною мірою покращити наявність стратегій інвестування, допомогти трейдерам в розробці практичного інструментарію, а також розробити механізми мінімізації інвестиційних ризиків та учасників інвестиційного процесу в цілому. Результати проведеного дослідження повністю відображені у наукових роботах дисертантки, що повністю відповідає діючим вимогам. Відсутні ознаки плагіату, фабрикації та фальсифікації. Дисертаційна робота Гавриліної Агнії Володимирівни за всіма показниками повністю відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а дисертантка, з урахуванням виконання у повному обсязі освітньої складової освітньо-наукової програми та індивідуального плану наукової роботи, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Агнії Гавриліній ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Інна Макаренко